

BETÆNKNING**Afgivet af
Erhvervs- og Råstofudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge en redegørelse, der beskriver hvordan en forsøgspulje til etablering og udvidelse af frysekapacitet i bygderne mest hensigtsmæssigt sammensættes og udmøntes.

Redegørelsen skal bl.a. inddrage erfaringer fra kommuner, erhvervsliv og KANUNUPE og belyse ressource-, beskæftigelsesmæssige og økonomiske hensyn. Redegørelsen skal omdeles til Inatsisartut, således at redegørelsens konklusioner kan indgå i arbejdet med FFL20.

Fremsat af medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit

Afgivet til forslagens 2. behandling

Erhvervs- og Råstofudvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Jens Danielsen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Múte Bourup Egede, Inuit Ataqatigiit, næstformand

Medlem af Inatsisartut, Doris J, Jensen, Siumut

Medlem af Inatsisartut, Henrik Fleischer; Siumut

Medlem af Inatsisartut Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut, Tillie Martinussen, Samarbejdspartiet

Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 17. oktober gennemgået forslaget.

1.Forslagets indhold og formål

Forslaget indebærer, at Naalakkersuisut vil blive pålagt at fremlægge en redegørelse, der beskriver, hvordan en forsøgspulje til etablering og udvidelse af frysekapacitet i bygderne mest hensigtsmæssigt sammensættes og udmøntes. Redegørelsen skal bl.a. inddrage erfaringer fra kommuner, erhvervsliv og KANUNUPE og belyse ressource-, beskæftigelsesmæssige og økonomiske hensyn. Redegørelsen skal omdeles til Inatsisartut, således at redegørelsens konklusioner kan indgå i arbejdet med FFL20.

2. behandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget fik en blandet modtagelse ved førstebehandlingen. Et flertal bestående af Inuit Ataqatigiit, Partii Naleraq, Atassut og Samarbejdspartiet indstillede – sammen med Naalakkersuisut – forslaget til vedtagelse. Siumut udtrykte opbakning til forslagsstillers hensigt, men kunne dog ikke tilslutte sig forslaget i dets nuværende form. Siumut ønskede således en bredere redegørelse, som inddrog andre aspekter omkring indhandling end blot frysekapacitet, herunder konkurrenceforhold samt kravene for så vidt angår indsættelsen af indhandlingskibe. Demokraterne indstillede forslaget til forkastelse.

3. Udvalgets behandling af forslaget

Erhvervs- og Råstofudvalget finder indledningsvis anledning til at anføre, at forslaget (grundlæggende) er identisk med det ændringsforslag, som et enigt udvalg indstillede til vedtagelse i forbindelse med behandlingen af punkt EM2017/40.

Erhvervs- og Råstofsudvalgets ændringsforslag blev efterfølgende vedtaget af Inatsisartut med opbakning af det daværende Naalakkersuisut.

Med udskrivelsen af valg til Inatsisartut den 13. marts 2018 blev arbejdet omkring redegørelsen imidlertid indstillet. Af svarnotatet til førstebehandlingen fremgår dog, at Naalakkersuisut gerne genoptager arbejdet, herunder at:

”Det fremgår således allerede af koalitionsaftalen, at Naalakkersuisut har fokus på fortsat at udbygge produktionsanlæg i byer og bygder.

Naalakkersuisut har i den forbindelse igangsat en kortlægning af fiskeindustriens behov for el og vand. Der har blandt andet været afholdt et seminar med deltagelse af fiskeindustrien, erhvervsorganisationer, relevante departementer og Nukissiorfiit. Formålet er at sikre en god koordinering med fiskeindustrien. Dermed kan vi skabe de bedst mulige rammer for etablering af fiskeproduktion, herunder ikke mindst frysekapacitet, i bygder og yderdistrikter.

Som bekendt har vi også gennemført en omfattende ensprisreform på el og vand. Den har reduceret el- og vandpriserne i hele landet. Dette tiltag har blandt andet til formål at reducere omkostningerne ved drift af fryselagre og indhandlingsanlæg.”

Endvidere fremgår det af besvarelsen af §37-spørgsmål nr. 2018/32, at:

”Der er i finanslovskonto 64.01.05 afsat 5 mio. kr. til tilskud til indhandlingsanlæg for at fremme og sikre beskæftigelses- og aktivitetsniveau indenfor fiskeri og fangst, for 2018.

Under samme finanslovskonto er der afsat 7,588 mio. kr. til tilskud til varetagelse af arbejdet med erhvervs- og arbejdsmarkedsudvikling i bygder og yderdistrikter. En del af disse midler kan eksempelvis også anvendes til etablering af fryseanlæg i en bygd, hvis en kommune ønsker dette.”

Men:

”Til trods for gentagen annoncering om denne mulighed, kan Naalakkersuisut konstatere at søgning til disse midler har været begrænset.”¹

Besvarelsen af §37-spørgsmål nr. 2016/222 anfører i forlængelse heraf, at der samtidig knytter sig nogle generelle udfordringer til indhandling:

”Den primære udfordring for langt de fleste indhandlingssteder er, at der er for få råvarer til at holde produktionen i gang året rundt. Udfordringen bliver herved, at kapaciteten ikke udnyttes effektivt. Dette gør det samtidig svært at tilbyde stabile forhold for medarbejderne.

En anden udfordring er, at enkelte indhandlingssteder modtager store mængder råvarer over en kort periode - specielt om sommeren. I disse perioder skaber det udfordringer for fiskerne, når de ikke kan komme af med deres produkter”.

Erhvervs- og Råstofudvalget forstår herunder, at oplagring af frosne fisk på anlæggene indebærer øgede omkostninger til lagring og binding af værdier i lagervarer frem for omsætning². Uagtet at en udvidelse af frysekapaciteten derfor kan afhjælpe en del af indhandlingsproblematikken, kan den således omvendt vise sig bekostelig for produktionserhvervet, og fiskerne selv, da finansieringen af overkapacitet har en indirekte indflydelse på indhandlingsprisen³.

Frysekapaciteten vil af samme årsag også skulle sammenholdes med den generelle infrastruktur, altså muligheden for at afsætte de indhandlede fisk (samt modtage forsyninger til brug for produktionen). Faktum er, at visse bygder og yderdistrikter kun modtager få skibsanløb om året, bl.a. som følge af islægning.

Indsættelsen af indhandlingsskibe vil i perioder kunne anvendes til at supplere og komplementere den landbaserede frysekapacitet. Indhandlingsskibe indebærer imidlertid såvel fordele som ulemper. Mens skibene (f.eks.) vil kunne bruges til at aflaste landanlæggene, fremme konkurrencen og derigennem øge den pris, som fiskerne modtager for deres fangst, vil skibene i praksis ofte udgøre et tidsbegrænset alternativ, som de landbaserede indhandlingssteder kan opfatte som unfair konkurrence. Landanlæggene opererer således som udgangspunkt med en anden – og tungere – omkostningsstruktur, som kan gøre det vanskeligt at tilbyde de samme priser og vilkår som indhandlingsskibene.

Princippet for indsættelse af indhandlingsskibe blev fastlagt i oktober 2013⁴. Under førstebehandlingen blev der i den forbindelse opfordret til, at principperne bør tages op til vurdering, herunder at konkurrencemomentet fremover bør prioriteres højere, når der træffes afgørelse om indsættelse af indhandlingsskibe.

---

¹ Svarnotat til førstebehandling af punkt EM2017/40.

² Rapport om muligheder for øget beskæftigelse i fiskerierhvervet i bygder og yderdistrikter (s. 20).

³ Besvarelse af §37-spørgsmål nr. 2015/211.

⁴

[https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Pressemeddelelser/Nye%20Principper%20oktober%202013%20DK%20DOK1362084.pdf](https://naalakkersuisut.gl/~/media/Nanoq/Files/Pressemeddelelser/Nye%20Principper%20oktober%202013%20DK%20DOK1362084.pdf)

Herudover blev der opfordret til en større reform af indhandlingsområdet, som skulle indbefatte:

- at der skabes konkurrence i de byer og bygder, hvor der aktuelt ikke er konkurrence.
- at antallet af mellemed i forbindelse med samhandlen med udlandet reduceres, således at im- og eksporten i videst muligt omfang foregår direkte mellem Grønland og de relevante lande.
- at Royal Greenlands ejerskabskreds udvides.

Erhvervs- og Råstofudvalget er i forlængelse heraf opmærksom på, at der under førstebehandlingen blev udtrykt ønske om, at udvalget skulle fremkomme med et ændringsforslag i overensstemmelse med ovennævnte opfordringer.

Erhvervs- og Råstofudvalget må imidlertid konstatere, at opfordringerne enmæssigt adskiller sig ganske markant fra indholdet og hensigten med nærværende forslag, som alene omhandler spørgsmålet om, hvorvidt Naalakkersuisut skal pålægges at udarbejde en redegørelse for, hvordan en forsøgspulje til etablering og udvidelse af frysekapacitet i bygderne mest hensigtsmæssigt kan sammensættes og udmøntes.

Forretningsordenens bestemmelse (§33, stk. 7) om, at beslutningsforslag skal underkastes to behandlinger, før endelig vedtagelse kan ske, indebærer herunder, at der skal være identitet (sammenhæng) mellem et givet forslag og eventuelle ændringsforslag. Et ændringsforslag skal altså være beslægtet med det oprindelige forslag, idet der ellers kan stilles spørgsmålstegn ved, hvorvidt to behandlinger reelt har fundet sted.

Erhvervs- og Råstofudvalget ser sig af samme årsag ikke i stand til at imødekomme ønsket om et ændringsforslag – uagtet at udvalgets medlemmer i øvrigt kan have sympati for hensigten og formålet med ovennævnte opfordringer.

Fraværet af et ændringsforslag afskærer imidlertid ikke Naalakkersuisut fra – af egen drift – at følge op på opfordringerne. Erhvervs- og Råstofudvalget har i den sammenhæng tillid til, at Naalakkersuisut har noteret sig de under førstebehandlingen faldne bemærkninger, og at debatten vil ligge Naalakkersuisut på sinde i det videre arbejde med området.

Erhvervs- og Råstofudvalget skal afslutningsvis anføre, at udvalget finder det naturligt, at der som led i en redegørelse af, hvordan en forsøgspulje til etablering og udvidelse af frysekapacitet mest hensigtsmæssigt sammensættes og udmøntes, indgår en vurdering af fryserbehovet i de enkelte bygder.

4. Forslagets økonomiske konsekvenser

Ifølge § 33, stk. 1, i Inatsisartuts Forretningsorden skal de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag fremgå af forslagens begrundelse. Forslagsstiller har i overensstemmelse hermed anført, at redegørelsen vurderes at kunne udføres inden for rammen af et halvt AC-årsværk.

Naalakkersuisut har ikke fundet anledning til at anlægge en anden betragtning. Udvalget har i den forbindelse tillid til, at Naalakkersuisut har overvejet spørgsmålet grundigt, og at forslaget dermed ikke vil afstedkomme andre økonomiske konsekvenser end ovenfor skitseret. Skulle forslaget mod forventning alligevel vise sig at medføre yderligere udgifter for de offentlige kasser, vil disse udgifter skulle afholdes inden for de i forvejen afsatte bevillinger, hvilket i givet fald må medføre nedprioritering af andre tiltag.

5. Udvalgets indstillinger

Et **flertal** bestående af repræsentanterne fra Siumut og Demokraatit indstiller forslaget til **forkastelse**.

Et **mindretal** bestående af repræsentanterne fra Inuit Ataqatigiit og Samarbejdspartiet indstiller **forslaget til vedtagelse**

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Jens Danielsen

Formand

Múte Bourup Egede

Næstformand

Doris J. Jensen

Henrik Fleischer

Randi Vestergaard Evaldsen

Tillie Martinussen

Peter Olsen